

UZASADNIENIE

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sanoka na lata 2022-2038.

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszących się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Sanoka zastosowano wzory załączników (załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92) z uwzględnieniem zmian wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 1 października 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1903) oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1381).

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sanoka jest projekt uchwały budżetowej na 2022 rok, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu Miasta Sanoka za lata 2019 i 2020, wartości planowane na koniec III kwartału 2021 roku oraz Wytyczne Ministra Finansów dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – sierpień 2021 r.). W kolumnie pomocniczej dotyczącej przewidywanego wykonania w 2021 roku wprowadzono wartości, zgodnie z aktualnym planem budżetu Miasta Sanoka na dzień przygotowania projektu, z uwzględnieniem korekt w zakresie rzeczywistego wykonania budżetu Miasta w 2021 r.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie. Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2038. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Sanoka została przygotowana na lata 2022-2038.

Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. Nie planuje się także wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, które przekraczałyby okres prognozy kwoty długu.

1. Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Miasta Sanoka wykorzystano trzy podstawowe mierniki koniunktury gospodarczej – produkt krajowy brutto (PKB) oraz wskaźnik inflacji (CPI) oraz wskaźnik wynagrodzeń. Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków Miasta Sanoka, co, dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom dokonywania obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Finansów, prognozę wskazanych pozycji oparto o Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Ostatnia dostępna aktualizacja ww. wytycznych miała miejsce 31 sierpnia 2021 r., a dane wynikające z powołanego dokumentu prezentuje tabela 1.

Tabela 1. Dane makroekonomiczne przyjęte do wyliczeń prognozy

Wskaźnik	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
PKB	4,60%	3,70%	3,50%	3,50%	3,50%	3,40%	3,30%
Inflacja	3,30%	3,00%	2,70%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Wynagrodzenia	3,30%	3,40%	3,40%	3,50%	3,10%	3,10%	3,10%
Wskaźnik	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
PKB	3,10%	2,90%	2,80%	2,70%	2,60%	2,50%	2,50%
Inflacja	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Wynagrodzenia	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	2,90%	2,90%	2,90%
Wskaźnik	2036	2037	2038				
PKB	2,40%	2,30%	2,20%				
Inflacja	2,50%	2,50%	2,50%				
Wynagrodzenia	2,90%	2,90%	2,80%				

Źródło: Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – 31 sierpnia 2021 r., (www.mf.gov.pl), Warszawa 2021.

Prognozę oparto o następujące założenia:

- 1) dla roku 2022 przyjęto wartości wynikające z projektu budżetu;
- 2) dla lat 2023-2038 prognozę wykonano poprzez indeksację o wskaźniki dynamiki inflacji, dynamiki PKB oraz dynamiki realnej wynagrodzeń brutto.

Podzielenie prognozy w powyższy sposób pozwala na realną ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Miasta.

Zgodnie z przyjętym założeniem, dochody i wydatki bieżące w roku 2022 uwzględnione w WPF wynikają z wartości zawartych w projekcie budżetu na 2022 rok. Od 2023 roku dochody i wydatki bieżące ustalono za pomocą wskaźników inflacji, wskaźnika dynamiki PKB oraz wskaźnika dynamiki realnej wynagrodzeń brutto. W tym celu, posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik. Waga zmiennej makroekonomicznej oznacza w jakim stopniu dochody lub wydatki zależą od poziomu wskaźnika z danego roku. Indeksowana zostaje wartość na rok przyszły.

Sposób indeksacji za pomocą wag przedstawia poniższy wzór:

$$Y_1 = Y_0 * (1 + CPI * u_{CPI}) * (1 + PKB * u_{PKB}) * (1 + WB * u_{WB})$$

gdzie:

Y_1 - wartość prognozowana danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych;

Y_0 - wartość danej kategorii dochodów bądź wydatków budżetowych w roku poprzedzającym;

CPI - wartość wskaźnika inflacji w roku prognozowanym;

u_{CPI} - waga przypisana wskaźnikowi CPI, będąca jego rzeczywistym wpływem na prognozowaną kategorię;

PKB - wskaźnik dynamiki PKB;

u_{PKB} - waga przypisana wskaźnikowi dynamiki PKB, będąca jego rzeczywistym wpływem na prognozowaną kategorię;

WB - wskaźnik dynamiki realnej wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej;

u_{WB} - waga przypisana wskaźnikowi dynamiki WB, będąca jego rzeczywistym wpływem na prognozowaną kategorię.

2. Dochody

Prognozy dochodów Miasta Sanoka dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych;
2. dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych;
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;
5. pozostałe dochody (m. in.: podatki i opłaty lokalne, grzywny i kary pieniężne, wpływy z usług, odsetki od środków na rachunkach bankowych), w tym: z podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody ze sprzedaży majątku;
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje;

2.1. Dochody bieżące

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Miasta Sanoka oraz przewidywania na następne lata, w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących posłużono się metodą indeksacji wartości bazowych o odpowiednio przypisany dla każdej kategorii budżetowej wskaźnik, za pomocą następujących wag:

Tabela 2. Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy dochodów bieżących

Wyszczególnienie	Lata	INFLACJA	PKB
dochody z udziału w PIT	2023-2026	0,00%	100,00%
	2027-2038	100,00%	0,00%
dochody z udziału w CIT	2023-2026	0,00%	100,00%
	2027-2038	100,00%	0,00%
subwencja ogólna	2023-2026	0,00%	100,00%
	2027-2038	100,00%	0,00%
dotacje bieżące	2023-2026	0,00%	100,00%
	2027-2038	100,00%	0,00%
pozostałe, w tym:	2024-2026	0,00%	100,00%
	2027-2038	100,00%	0,00%
z podatku od nieruchomości	2024-2026	0,00%	100,00%
	2027-2038	100,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wysokość stawek podatku od nieruchomości nie może przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. W roku budżetowym wpływy z tytułu podatku od nieruchomości zaplanowano w oparciu o planowane na 2022 r. stawki podatku od nieruchomości oraz zasób nieruchomości Miasta Sanoka, który stanowi przedmiot opodatkowania. Wysokość wpływów z podatku od nieruchomości na 2022 r. ustalono więc na 26 000 000,00 zł.

W latach następnych zakłada się wzrostowy trend wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej

oraz budynków mieszkalnych.

Udział w podatkach centralnych

Jako że ta grupa dochodów pozostaje w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju, przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w latach 2023-2026 wzięto pod uwagę założony wskaźnik PKB. W latach 2027-2038, ze względów ostrożnościowych, wzięto pod uwagę założony wskaźnik inflacji.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2022 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowany wskaźnik PKB oraz inflacji.

Warto jednak zauważyć, iż od 2023 roku przewiduje się wyższe wpływy dochodów bieżących do budżetu Miasta, co jest związane z trwającą procedurą granic Miasta Sanoka. Zmiana granic administracyjnych Miasta Sanoka polegać ma na przyłączeniu do Miasta Sanoka części obszaru ewidencyjnego gminy Sanok, tj. sołectw: Bykowce i Zabłotce oraz części obszaru ewidencyjnego sołectwa Trepcza. Zmiany powodują wyższe wpływy podatkowe do budżetu Miasta, szacowane na poziomie ok 6 mln zł rocznie (co uwzględniono w niniejszej prognozie od 2023 roku).

2.2. Dochody majątkowe

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W 2022 roku dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano na poziomie 3 635 000,00 zł. Bazując na informacjach o wykonaniu dochodów majątkowych w poprzednich latach, należy stwierdzić, że zaplanowana kwota jest realna, ryzyko ich niewykonania jest minimalne, a sama sprzedaż mienia została zaplanowana przy dochowaniu najwyższej staranności.

Wartość zaplanowanych w 2022 roku dochodów ze sprzedaży ma zapewnić sprzedaż nieruchomości, których wykaz zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 3. Wykaz nieruchomości planowanych do sprzedaży w 2022 roku

Położenie nieruchomości	Nr działki i obręb	Powierzchnia [ha]	Wartość netto	Planowany dochód
ul. Lipińskiego	3527 Posada	0,89	800 000,00 zł	800 000,00 zł
ul. Lipińskiego	2813/15 Posada	0,89	850 000,00 zł	850 000,00 zł
ul. Słowackiego	1540/5, 1540/8, 778/8 Śródmieście	0,10	66 000,00 zł	66 000,00 zł
ul. Słowackiego	1540/10 Śródmieście	0,06	60 000,00 zł	60 000,00 zł
ul. Słowackiego	1539/2 Śródmieście	0,08	65 000,00 zł	65 000,00 zł
ul. Stawiska	1034/3 Śródmieście	0,35	350 000,00 zł	350 000,00 zł
ul. Okulickiego	2612/1 Dąbrówka	1,05	534 000,00 zł	534 000,00 zł
ul. Emilii Plater			100 000,00 zł	100 000,00 zł
ul. Olchowicka	389 Olchowce		200 000,00 zł	200 000,00 zł
ul. Wyspiańskiego	70 Olchowce		50 000,00 zł	50 000,00 zł
inne działki			50 000,00 zł	50 000,00 zł
sprzedaż mieszkań			400 000,00 zł	400 000,00 zł
sprzedaż drewna	Olchowce		110 000,00 zł	110 000,00 zł
			Suma:	3 635 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne.

W latach 2023-2025 planuje się dochody ze sprzedaży mienia na poziomie odpowiednio 2 500 000,00 zł, 2 000 000,00 zł oraz 2 000 000,00 zł.

W 2022 r. planuje się pozyskać dotacje na inwestycje w wysokości 1 864 969,67 zł, które wiążą się z uzyskaniem bezzwrotnego dofinansowania na realizację zadań przedstawionych w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Szczegółowy wykaz zadań finansowanych z udziałem środków zewnętrznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4. Wykaz dotacji na inwestycje w 2022 roku

Nazwa zadania	Nr umowy o dofinansowanie	Źródło finansowania	Wartość dofinansowania ujęta w budżecie na 2022 r.
Budowa mostu na rzece San wraz z budową dróg dojazdowych i skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 886 (ul. Królowej	3 MDR/2021	Wojewoda Podkarpacki- budżet państwa "Mosty dla	467.400,00 zł

Bony)		Regionów"	
Rozbudowa i przebudowa budynku mieszkalnego położonego w Sanoku, przy ul. Pięknej 4, w wyniku którego powstanie 6 lokali mieszkalnych, w tym 5 utworzone a 1 zmodernizowany, stanowiące mieszkaniowy zasób gminy o łącznej powierzchni użytkowej 310,82 m2	BSK/21/21/0002097	Departament Funduszy Mieszkaniowych, Fundusz Dopłat, Bank Gospodarstwa Krajowego	1 247 569,67 zł
Przebudowa budynku administracyjnego MOPS w Sanoku w ramach zadania "Budowa windy i toalety dla osoby niepełnosprawnej"	PWRMR/2/2021/L B	PFRON	150 000,00 zł
Suma:			1.864.969,67 zł

Źródło: Opracowanie własne.

Ponadto zaplanowano dotacje na inwestycje w latach 2023-2024 w wysokości odpowiednio 432.240,00 zł oraz 3 840 000,00 zł.

3. Wydatki

Prognozy wydatków Miasta Sanoka dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

3.1. Wydatki bieżące

Poziom prognozowanych wydatków zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi. Priorytetem w zakresie planowania wydatków było zapewnienie odpowiednich środków na utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Należy nadmienić, iż poziom prognozowanych wydatków wpisuje się w konsekwentnie realizowany program budowania nadwyżki bieżącej.

Nadrzędnym warunkiem przy prognozowaniu poziomu wydatków bieżących na lata przyszłe było założenie utrzymania nadwyżki operacyjnej – liczonej jako różnica pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi – na stałym lub rosnącym poziomie.

Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

- 1) wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
- 2) wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
- 3) pozostałe wydatki bieżące.

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2022 przyjęto projekt budżetu. W 2022 r. w budżecie Miasta wydatki na wynagrodzenia pochodne od wynagrodzeń zabezpieczono w wysokości **77 238 564,00 zł**, co stanowi spadek w stosunku do przewidywanego wykonania na koniec 2021 r. o kwotę 1 210 954,82 zł.

Należy zaznaczyć, iż planuje się oszczędności w budżecie Miasta, aby prawidłowa realizacja zadań publicznych przez Miasto w kolejnych latach nie była zagrożona. W tym celu władze Miasta przewidują znaczące oszczędności w budżecie roku 2023, na poziomie około 6 milionów złotych. W tym celu konieczne będzie podjęcie szeregu działań oszczędnościowych w 2022 roku, których efekty finansowe będą widoczne w kolejnym roku. W przyszłym roku zostaną przewidziane kroki zmierzające do znacznego racjonowania wydatków bieżących, o których mowa jest w głównych założeniach polityki finansowej Miasta Sanoka w roku 2022 opisanych w projekcie budżetu. Miasto Sanok zamierza również szukać oszczędności w zakresie promocji, dotacji i wydatków pozostających poza podstawowymi obowiązkami Miasta oraz innych obszarów, które zostaną określone na podstawie wnikliwej analizy struktury wydatków w trakcie roku budżetowego 2022. Efekty finansowe działań oszczędnościowych przewiduje się także w kolejnych latach. Dalsze wartości dotyczące pozostałych wydatków bieżących od roku 2024 prognozowane były w oparciu o umniejszone wartości z roku 2023, z wykorzystaniem z ostrożności mimo wszystko wskaźnika inflacji (waga 100%).

Podobne założenia przyjęto w przypadku prognozowania pozostałych wydatków bieżących. O ile w przypadku wydatków na wynagrodzenia, pochodnych od wynagrodzeń i pozostałych wydatków bieżących możliwość zastosowania indeksacji jest uzasadniona, o tyle wydatki związane z obsługą długu są ściśle uzależnione od postanowień zawartych w umowach kredytowych, pożyczkowych i emisji obligacji.

Tabela 5. Wagi dla danych makroekonomicznych przyjęte do wyliczeń prognozy wydatków bieżących

Wyszczególnienie	Lata	INFLACJA	PKB	WYNAGRODZENIA
				A
wynagrodzenia i pochodne	2023-2025	50,00%	0,00%	0,00%
	2026-2038	100,00%	0,00%	0,00%
Pozostałe wydatki bieżące	2024-2025	75,00%	0,00%	0,00%
	2026-2038	100,00%	0,00%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Wydatki na obsługę długu skalkulowano w oparciu o obowiązujące stawki WIBOR jak również warunki wynikające z zawartych umów (w przypadku zobowiązań historycznych).

3.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sanoka na lata 2022-2025. W kolejnych latach wydatki majątkowe zostały zaplanowane tak, aby pokryły pozostałą po spłacie zobowiązań część tzw. wolnych środków.

4. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków. Fakt prognozowania w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny wzrost dochodów oraz wydatków bieżących, któremu można przypisać cechy statystyczne.

Tabela 6. Wynik budżetu Miasta Sanoka

	2022	2023	2024	2025
Dochody	176 951 737,67	186 829 206,00	196 553 454,00	199 388 425,00
Wydatki	207 387 587,45	181 447 199,88	189 783 454,00	191 996 925,00
Wynik budżetu	-30 435 849,78	5 382 006,12	6 770 000,00	7 391 500,00
	2026	2027	2028	2029
Dochody	204 297 021,00	209 404 447,00	214 639 558,00	220 005 547,00
Wydatki	198 905 521,00	202 012 947,00	207 265 231,38	213 005 547,00
Wynik budżetu	5 391 500,00	7 391 500,00	7 374 326,62	7 000 000,00
	2030	2031	2032	2033
Dochody	225 505 685,00	231 143 327,00	236 921 911,00	242 844 959,00
Wydatki	218 505 685,00	223 893 327,00	229 822 911,00	232 748 959,00
Wynik budżetu	7 000 000,00	7 250 000,00	7 099 000,00	10 096 000,00
	2034	2035	2036	2037
Dochody	248 916 083,00	255 138 985,00	261 517 460,00	268 055 396,00
Wydatki	241 916 083,00	248 138 985,00	255 565 460,00	266 055 396,00
Wynik budżetu	7 000 000,00	7 000 000,00	5 952 000,00	2 000 000,00
	2038			
Dochody	274 756 780,00			
Wydatki	274 036 780,00			
Wynik budżetu	720 000,00			

Źródło: Opracowanie własne.

5. Przychody

W 2022 roku planuje się pozyskać przychody w wysokości 32 435 850,00 zł, w tym:

- z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 20.620.332,56 zł
- z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 11.715.553,00 zł
- wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 99.964,22 zł

Podkreślić należy, że dla roku 2022 zaplanowano deficyt bieżący na poziomie -7.437.620 zł.

W myśl art. 242 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, sytuacja taka może wystąpić tylko jeśli kwota ta zostanie pokryta przychodami z nadwyżek, spłaty udzielonych pożyczek lub innych środków na rachunku bankowym jednostki. Deficyt bieżący zostanie poprawiony o wartość nadwyżki z lat ubiegłych i wolnych środków, dzięki czemu ostateczna relacja bieżąca wyniesie 24.998.229,78 zł. Miasto jednocześnie nie ignoruje występującego przejściowo deficytu bieżącego, z czego wynika przewidywany plan cięć wydatków bieżących na rok 2023 i lata kolejne, co powinno skutkować przywróceniem nadwyżki bieżącej w kolejnych latach prognozy.

6. Rozchody

Na dzień 31.12.2021 kwota zadłużenia, wpływająca na kształtowanie się wskaźnika faktycznej obsługi zadłużenia, wynikająca z zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji wynosi 102 817 832,74 zł, a jego spłata planowana jest do roku 2038.

Tabela 7. Spłata zaciągniętych i planowanych zobowiązań Miasta Sanoka

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025
Zobowiązania historyczne (podpisane umowy)*	2 000 000,00	5 382 006,12	6 770 000,00	7 391 500,00
Wyszczególnienie	2026	2027	2028	2029
Zobowiązania	5 391 500,00	7 391 500,00	7 374 326,62	7 000 000,00

historyczne (podpisane umowy)*				
Wyszczególnienie	2030	2031	2032	2033
Zobowiązania historyczne (podpisane umowy)*	7 000 000,00	7 250 000,00	7 099 000,00	10 096 000,00
Wyszczególnienie	2034	2035	2036	2037
Zobowiązania historyczne (podpisane umowy)*	7 000 000,00	7 000 000,00	5 952 000,00	2 000 000,00
Wyszczególnienie	2038			
Zobowiązania historyczne (podpisane umowy)*	720 000,00			

*-zobowiązania historyczne (podpisane umowy) wykazano według przewidywanego wykonania na dzień 31.12.2021r.
Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych Miasto Sanok planuje wyłączenia z limitu spłat zobowiązań, oddziałujące tym samym na wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wyłączenia z limitu spłaty

		2022
Kwota przypadająca na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy Kwota przypadająca na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	W związku ze spłatą zobowiązań w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2	0,00 zł
Kwota przypadająca na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	W związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% ze	0,00 zł

	środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy	
Kwota przypadająca na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	W związku z wcześniejszą spłatą zobowiązań, która przypada po roku budżetowym, na który uchwalono budżet	2 000 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne.

Wykazane powyżej wyłączenie dotyczy wcześniejszego wykupu dwóch serii obligacji, których pierwotny termin wykupu, przypadał odpowiednio w 2024 oraz 2026 roku. Świadomość trudnej sytuacji wskaźnikowej spowodowała podjęcie decyzji o wcześniejszej spłacie zobowiązań, która nastąpi z dotychczas wygenerowanych przez Miasto wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Niniejszy zabieg jest prawnie dopuszczalny, a możliwość dokonania wcześniejszej spłaty zadłużenia została zweryfikowana w umowach dotyczących emisji obligacji oraz potwierdzona przez instytucje finansujące.

W związku z powyższym, na podstawie art. 243 ust. 3b pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w pozycji [5.1.1.3.2] zaplanowano wyłączenie w wysokości **2.000.000 zł**. Warto zaznaczyć, iż wcześniejszy wykup pozwoli Miastu uzyskać dodatkowe oszczędności związane z obsługą długu. Ponadto należy wskazać, iż celu zachowania realistyczności projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Sanoka na lata 2022-2038, w pozycji [10.6] w WPF w latach 2022-2038 wykazano spłaty zobowiązań, które zostały już zaciągnięte oraz takie, które planuje się zaciągnąć do końca roku budżetowego 2021, w związku z rozpoczętymi procedurami emisji obligacji komunalnych. W przypadku, gdyby plan emisji obligacji komunalnych na rok 2021 nie został w pełni zrealizowany, wówczas odpowiednie wiersze w WPF zostaną stosownie zaktualizowane.

7. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik zadłużenia dla samorządów. Według przepisów roczna wartość spłat zobowiązań i ich obsługi do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące nie może przekroczyć wskaźnika maksymalnej obsługi zadłużenia uwzględniającego wyłączenia wskazane w art. 243 ust. 3, 3a oraz 3b powyższej ustawy.

Od 1 stycznia 2020 r. wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia został uzupełniony o umowy, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do kredytu, pożyczki, depozytu czy emisji papierów wartościowych (zaciągnięte po 1 stycznia 2019 roku). Włączenie do wskaźnika obsługi

zadłużenia ww. umów dotyczy zarówno spłaty rat, jak również wydatków bieżących na ich obsługę (odsetki, prowizje, opłaty).

Natomiast na podstawie art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu JST:

1. na lata 2020-2025 wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu;
2. na rok 2021 i lata kolejne wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Kształt indywidualnego wskaźnika obsługi zadłużenia został obliczony zgodnie z wytycznymi dla okresów dostosowawczych, tj.:

1. na lata 2020-2025 w oparciu o art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw;
2. od roku 2026 w oparciu o art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Działając na podstawie art. 7 pkt 1 z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, w dniu 12 listopada 2021r. Burmistrz Miasta Sanoka wydając Zarządzenie NR 187 /11 /2021, ustalił, że na lata 2022-2025 relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 u.f.p., do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć **średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat** relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. Uzasadnieniem dla dokonania powyższego wyboru jest konieczność zapewnienia Radzie Miasta możliwości uchwalenia budżetu oraz wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z zasadami określonymi w art. 243 ust. 1 u.f.p. zarówno na rok budżetowy 2022, jak i na kolejne lata. Skutkiem podjętego zarządzenia, na mocy którego do obliczenia relacji z art. 243 ust. 1 u.f.p. dokonano wyboru danych budżetowych z siedmiu lat poprzedzających 2022 r. jest poprawa stabilności parametrów obliczanych w ramach wieloletniej prognozy finansowej na lata 2022-2025. Tym samym, zastosowanie wybranej (siedmioletniej) reguły obliczenia wskaźnika z art. 243 ust. 1 u.f.p. pozwala na spełnienie zasad określonych w tym przepisie, w szczególności zapewnia przestrzeganie przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania, co z kolei wynika z art. 230 ust. 3 u.f.p.

Szczegółowe wartości oraz przedstawienie danych w tym zakresie zostało uwzględnione poniżej

(w tabeli nr 9) oraz na wykresie zamieszczonym na końcu niniejszych objaśnień.

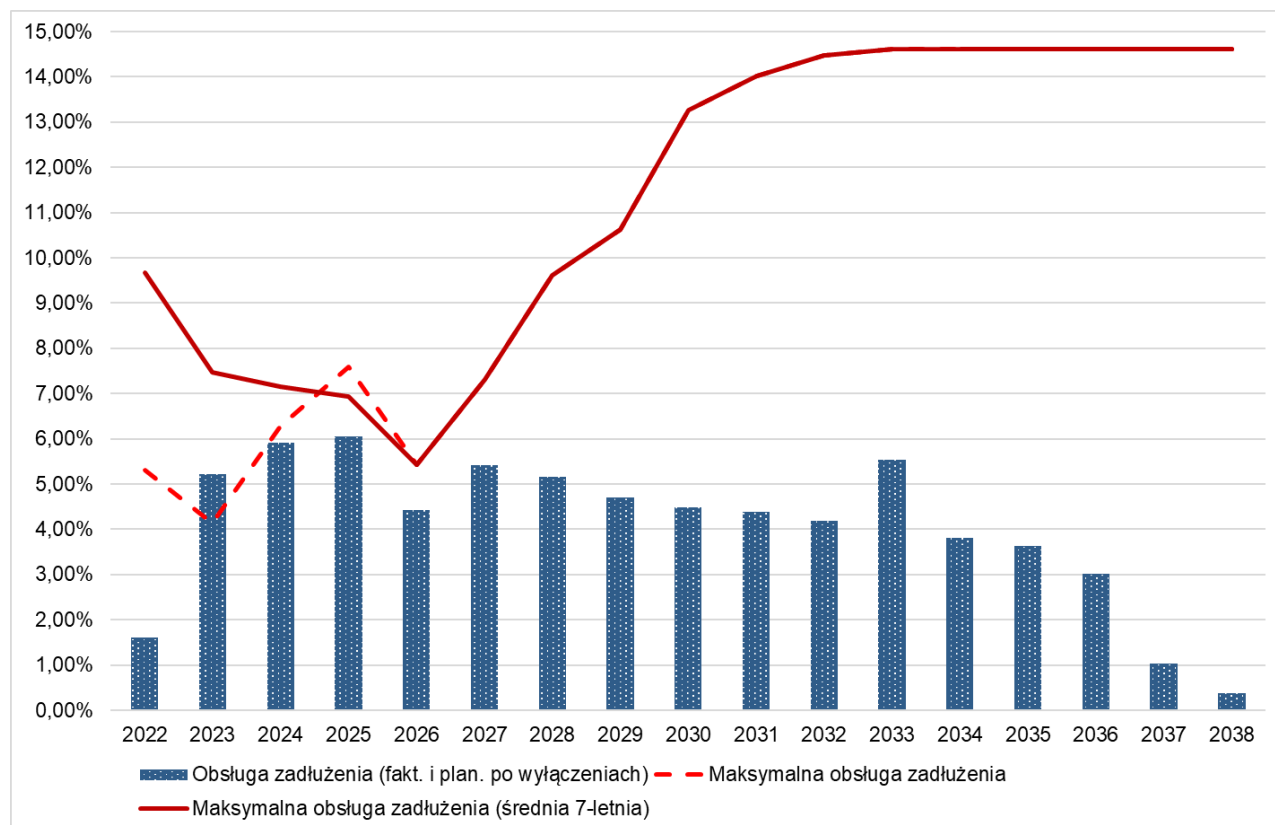
Tabela 9. Kształtowanie się relacji z art. 243 uofp

	2022	2023	2024	2025	2026
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	1,60%	5,21%	5,91%	6,05%	4,42%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale 2021) – średnia siedmioletnia w latach 2022-2025	9,08%	6,87%	6,56%	6,34%	4,67%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania 2021) – średnia siedmioletnia w latach 2022-2025	9,68%	7,47%	7,16%	6,94%	5,42%
Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie) – średnia siedmioletnia w latach 2022-2025	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
	2027	2028	2029	2030	2031
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	5,42%	5,16%	4,70%	4,48%	4,39%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale 2021)	6,57%	8,87%	10,63%	13,26%	14,01%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania 2021)	7,32%	9,62%	10,63%	13,26%	14,01%
Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
	2032	2033	2034	2035	2036
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	4,18%	5,54%	3,80%	3,64%	3,01%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale 2021)	14,47%	14,62%	14,62%	14,62%	14,62%
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania 2021)	14,47%	14,62%	14,62%	14,62%	14,62%
Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
	2037	2038			
Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	1,03%	0,37%			
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale 2021)	14,62%	14,62%			
Maksymalna obsługa zadłużenia (wg przewidywanego wykonania 2021)	14,62%	14,62%			

wykonania 2021)		
Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o przewidywane wykonanie)	Tak	Tak

Źródło: Opracowanie własne.

Graficzne przedstawienie relacji prezentuje wykres poniżej.

Miasto Sanok posiada obecnie stabilną sytuację finansową. Jednocześnie negatywny wpływ zmian przepisów na budżety samorządowe (podwyżki w oświacie, podwyżki płacy minimalnej - bez pokrycia odpowiedniego źródła dochodów, zmniejszenie udziału w PIT poprzez zmniejszenie podstawy jego naliczania) powoduje, że rok 2022 jest kolejnym rokiem, gdzie planuje się deficyt bieżący (rozumiany jako różnica dochodów bieżących i wydatków bieżących). Sytuacja ta zapewne ulegnie poprawie po wykonaniu budżetów poszczególnych lat, niemniej Miasto musi podjąć działania racjonalizujące wydatki bieżące, na kwotę minimum 6 mln złotych w roku 2023, lub poszukiwać dodatkowych źródeł dochodów bieżących. Planowana kwota oszczędności w stosunku do prognoz opartych o budżet 2022 ma charakter minimalny, pozwalający na swobodne kształtowanie się wskaźnika z art. 243 i utrzymywanie pozostałych relacji w budżecie. Jednocześnie warto podkreślić, że sytuacja jest pod kontrolą i Miasto posiada odpowiedni zapas czasu i środków na opracowanie niezbędnych zmian. Limit z art. 243 u.f.p.

(liczony w oparciu o kalkulację 7-letnia) jest na poziomie wyższym od planowanej obsługi.

Także ubytek w dochodach bieżących (m.in. prognozowane wpływy z tytułu PIT) wymuszają wprowadzenie oszczędności w budżecie Miasta, aby prawidłowa realizacja zadań publicznych przez Miasto w kolejnych latach nie była zagrożona. Warto jednak zauważyć, iż od 2023 roku przewiduje się wyższe wpływy dochodów bieżących do budżetu Miasta, co jest związane z trwającą procedurą granic Miasta Sanoka. Zmiana granic administracyjnych Miasta Sanoka polegać ma na przyłączeniu do Miasta Sanoka części obszaru ewidencyjnego gminy Sanok, tj. sołectw: Bykowce i Zabłotce oraz części obszaru ewidencyjnego sołectwa Trepcza. Zmiany powodują wyższe wpływy podatkowe do budżetu Miasta, szacowane na poziomie ok 5-6 mln zł rocznie (co uwzględniono w niniejszej prognozie od 2023 roku)

Zaplanowanym już krokiem w celu poprawy sytuacji wskaźnikowej będzie wcześniejszy wykup serii obligacji, których wykup, zgodnie z pierwotnymi harmonogramem wynikającym z podpisanych umów i uchwały Rady Miasta, miał nastąpić w 2024 oraz 2026 roku. Wykup obligacji nastąpi z wygenerowanych dotychczas przez Miasto wolnych środków i będzie miał na celu odciążenie wskaźnika z art.243 w kolejnych latach. Pośrednim efektem wcześniejszej spłaty zobowiązań będą także oszczędności wynikające z obsługi zadłużenia. Wcześniejsza spłata jest prawnie dopuszczalna, a możliwość jej przeprowadzenia została potwierdzona przez instytucje finansujące. Natomiast dalszy szereg działań, zmierzających przede wszystkim do poprawy sytuacji płynnościowej Miasta oraz relacji z art. 243, zostanie podjęty w 2022 roku, poprzez wdrożenie planu oszczędnościowego Miasta.

8. Przedsięwzięcia.

W roku 2022 i latach kolejnych kontynuowana będzie realizacja przedsięwzięć z roku poprzedniego (2021 r.), przy czym w wyniku przeprowadzonych procedur przetargowych lub zmiany zakresu prac inwestycyjnych, zmieniły się harmonogramy rzeczowo- finansowe niektórych zadań.

Między innymi, w związku z otrzymanym od Wojewody Podkarpackiego pismem znak I.II.3141.4.4.2021 z dnia 27.12.2021r. dotyczącym zmiany harmonogramu rzeczowo - finansowego zadania pn. „Budowa mostu na rzece San wraz z budową dróg dojazdowych i skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 886 (ul. Królowej Bony)” na skutek wydłużeniu okresu realizacji zadania do dnia 16.02.2023 r., a tym samym zmianą terminów wydatkowania otrzymanych środków, dokonano zmian w uchwale budżetowej na rok 2022 r., poprzez zmniejszenie kwot dochodów i wydatków o 492.600,00 zł oraz w ślad za tym uaktualniono załącznik nr 1 i załącznik nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej.